

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1294442/5

בבית הדין הרבני האזורי פתח תקווה

לפני כבוד הדיינים:

הרב דוד גרוזמן

התובעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד הילה יחזקאל)

נגד

הנתבע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד איריס צור)

הנדון: תוקף פשרה שעשה המורשה

החלטה

ענין החלטה זו – בירור תוקפה של פשרה שנעשת ע"י מורשה.

להלן סיפור המקרה:

לדיון חקירות בתביעת האישה לכתובתה, הופיעו הצדדים וב"כ.

במהלך החקירות, לאחר שלבית הדין הוברר כי נוכחות האישה בדיון מזיקה לבריאותה ולאחר התייעצות עם באת כוח האישה – שוחררה האישה לביתה.

לאחר תום הדיון ולפני שהצדדים עזבו את אולם בית הדין, ביקש הח"מ לשוחח עם כל צד בנפרד, ולאחר זמן קצר הביא את הצדדים להסכמות בעניין חוב הכתובה וההסכמה לגירושין.

עיקר ההסכמות – כי על אף שהכתובה הינה על סך של 180,000 ש"ח, האישה תוותר על כתובתה והבעל ישלם סך של 70,000 ש"ח בלבד.

לאמור, האישה מוחלת על 110,000 ש"ח.

בית הדין ניסח את ההסכם יחד עם באי כוח הצדדים.

באותו מעמד הבעל חתם על ההסכם וקיבל בקניין עליו, אולם האישה כאמור הייתה חסרה בדיון ולא היה אפשר לקבל ממנה חתימה או קניין על הסכמתה.

לאחר שהודיעה באת כוח האישה כי קבלה רשות ממרשתה לכך, חתמה בשם מרשתה.

אשר על כן עלינו לברר תוקפו של הסכם או של כל התחייבות שחתום עליה בא כוח בשם מרשו - האם אכן ההתחייבות תקפה.

האם יש תוקף למחילת המורשה

הנה נפסק בשולחן ערוך חושן משפט הלכות הרשאה סימן קכג סעיף ה':

"הבא בהרשאה שמחל לנתבע או שמכר לו או מחל לו על השבועה או שעשה עמו פשרה, לא עשה כלום, שזה יאמר - לתקוני שדרתיך ולא לעוותי, לפיכך

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אם התנה עמו בין לתקון בין לעוות, אפילו אם מחל על הכל, מחול. וכל שכן אם פירש בה - מחילתך כמחילתי.”

לאמור, שיש לעיין בנאמר בכתב ייפוי הכוח הנהוג היום ולבחון מהי הסמכות שהעניקה התובעת לבאת כוחה.

כלומר, על פי הנפסק בשולחן ערוך עולה, שאם כתוב בייפוי כוח שאישה מקנה לבאת כוחה סמכות לפעול “בין לתקון בין לעוות”, כל פעולה שלה מועילה אף ללא רשותה ואפילו מחלה על כל התביעה, ואף אם לא כתוב בה כך, אך כתוב שיש לבא כוח הזכות למחול - כל מחילה מועילה.

בפתחי תשובה שם ס”ק ב’ מביא נדון בו שליחו (-מורשה) של המלווה התפשר עם הלווה, מחל לו על יתרת החוב וקרע את השטר. לאחמ”כ טען המלווה ללווה כי לא היה לשלוחו הסמכות לכך.

מביא הפתחי תשובה שלשה טעמים לפטור את הלווה:

א. סברת שער המשפט - אם המחילה נבעה מתוך פשרה ומתוך משא ומתן, בו הלווה והמלווה מחלו או וויתרו על דברים זל”ז - אין למחילה גדר של מחילה, אלא גדר של מכירה, וכדין פשרה שדינה כמכירה.

ב. סברה נוספת העלה בעל שער המשפט - אף אם המחילה נבעה אך ורק מתוך הצעת השליח למחול על חלק מהחוב עבור תשלום היתרה (וכפי המקרה דנן) - גם מועילה מחילת השליח אף ללא ידיעת המלווה, זאת משום שהשליח נאמן מתורת שליח.

ג. והנודע ביהודה (תניינא סימן לה) סבור - במקרה בו השליח אומר כי המלווה נתן לו רשות למחול על הסכום שמחל, אף שהמלווה מכחישו, אך אי אפשר להאמין למלווה כנגד מוחזקתו של הלווה ואין השליח נאמן כנגד הלווה לומר ששינה מרשותו של המלווה למחול לו.

וראה בשו”ת צמח צדק (הקדמון סימן קנד) בנדון בו המורשה מחל ולאחר מכן המלווה תובע זאת ממנו. הצמח צדק הביא אף את נוסח ייפוי הכוח, וכך נאמר בו:

באחד שהעמיד מורשה לגבות חובו בשטר מן לוח שלו, וכתב לו הרשאה על אופן המועיל כפי נוסח הסופרים וז”ל: “זכרון עדות וכו’ איך שבא לפנינו רבי פלוני ואמר לנא הווי עלי עדים וכו’ והנני מודה בפניכם וכו’ איך שנתתי לרבי פלוני ארבע אמות קרקע וכו’ ומנתי אותו להיות מורשה ואנטלר בחריקאי שיהיה לו כח ורשות לתבוע ולגבות החוב שחייב לי רבי פלוני, ומעתה תהא ידו כידי ופיו כפי ועשייתו כעשייתי, וכל מה שיעשה בעניין החוב הנ”ל יהא עשוי כאלו עשיתי בעצמי, וכך אמר רבי פלוני לרבי פלוני, זיל דון וזכי ואפיק לנפשך, וכל מה דמתעני לך מן דינא - עלי יהא הדר, הן לזכות הן לחובה, ולא אוכל לומר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי, גם יהא לו כח ורשות לעשות פשרה עם רבי פלוני ולהרחיב זמן וליתן פטורים, והכל קבלתי עלי בחוב גמור שמחוייב אני לאשר ולקיים ושטר הרשאה זו לא יפסל וכו’ וקנינא מן רבי פלוני וכו’ במנא דכשר למקניא ביה וכו’” עכ”ל הרשאה.

והמורשה הזה מחל ללווה על כל החוב וקרע השטר, ובא המלווה ותבע למורשה שלו על שקלקל את חובו וקרע שטרו שישלם לו חובו מדינא דגרמי, כי לא הרשה לו אלא לגבות או לדון או לפשר אבל לא למחול, והמורשה השיב שעל פי יפוי כוח וזכות הכתוב בהרשאה היה לו רשות אפילו למחול, אף על פי שלא היה כתוב בו בפירוש שיהא יכול למחול, מכל מקום נמצאו כמה לשונות בהרשאה המורים על שיכול למחול, והמלווה טוען שבכל

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הלשונות של יפוי כח וזכות שבהרשאה לא היתה כוונתו שיהא מוחל, שהרי לא עשהו מורשה אלא כדי להוציא.

כלומר, בייפוי כוח לא הורשה המורשה למחול, אולם מעיון בלשונות הייפוי כוח יש מקום לסבור כי הרשות למחילה כלולה בו.

לדעתו אם נאמר בייפוי כוח שההרשאה היא "בין לתקוני בין לעיוותי" די בכך, ונוסח זה מקנה סמכות והרשאה למורשה לפעול כמרשה עצמו בכל העניינים וזה לשונו:

תשובה: לכאורה משמע שהדין עם המורשה לפי נוסח שיש בהרשאה שלפנינו שיש לו רשות אפילו למחול, מהא דכתב הרמב"ם בפרק שלישי דהלכות גירושין והסמ"ג בעשיין פרק ב' דף קסז עמוד א' והטור ח"מ סימן קכג וז"ל: "הבא בהרשאה שמחל לנתבע או שמכר לו או מחל לו על השבועה או שעשה פשרה, לא עשה ולא כלום, שזה יאמר לו לתקוני שדרתיך ולא לעוותי, לפיכך אם התנה עמו בין לתקון בין לעוות אפילו מחל לו על הכל מחול" עכ"ל, והרב ב"י פסק כך שם בשו"ע.

הרי מבואר מדבריהם שאם הרשוהו בין לתקון בין לעוות, יכול המורשה אפילו למחול לו על הכל, ואם כן הוא הדין נמי אי כתוב בהרשאה הן לזכות הן לחובה, כמו בנדון דידן, מהני שיכול אפילו למחול, דמאי שנא "הן לזכות הן לחובה" מלשון "בין לתקון בין לעוות"? וכשם דלשון בין לתקון בין לעוות מהני, הכי נמי לשון הן לזכות הן לחובה מהני.

סבור הצמח צדק כי יש להבחין בין מטרות מינוי המורשה.

כשהמטרה היא לתבוע ולהוציא דבר מה השייך למרשה, ובמקום להוציא הוא מוחל, לכך לא הורשה המורשה. אף אם נאמר בכתב המינוי "בין לתקוני ובין לעוותי", אך מילים אלו נאמרו ביחס להוצאה מידו של הנתבע כלומר, עד כמה תוציא - בין אם תוציא ממון רב בין מעט - יהיה לזה גדר של לתקוני ולעוותי, אך אין כלל כוונה למחול על החוב כשאפשר להוציא.

אולם כשהמטרה היא לבוא בדברים אודות תביעה שלא מתבררת, ואין וודאות כי אכן יש מקום לאותה תביעה, אם ייכתב בייפוי כוח בין לתקוני בין לעוותי - בהחלט אפשר לסבור כי ההרשאה מאפשרת אף למחול על התביעה.

את קביעתו כי הרשאה למחילה חייבת להיות ברורה בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים הוא מבסס על דברי הרשב"א, וזה לשונו:

"מיהו אם אמת כדברי שמעון שראובן מחל לגויה כל החוב אף על פי שאמר לו שמעון כשם שתעשה בשלך תעשה בשלי, חייב ראובן, לפרוע דהא תנן בפרק החובל דף צב וצג ומייתי לה סוף פרק כיצד הרגל דף כז קרע כסותי שבר כדי, חייב, היכי דלא אמר "על מנת לפטור", כל שכן היכי דהשליטו על החוב לטובתו להציל מידם ולא למחול להם, דזהו כמו אתיא לידו בתורת שמירה, דאפילו אמר בתר הכי קרע כסותי - חייב, כל שכן שלא אמר מעולם למחול שהוא חייב, ויש לו לפרוע לפי אומדנא כמה היה שוה חלקו של שמעון למכור במעות מוכנים, אבל לא יפרע לו כל דמי החוב וכו' עכ"ל הרשב"א בתשובה.

הרי כתב הרשב"א אף על פי שאמר לו כשם שתעשה בשלך עשה בשלי, והוא עשה כן גם בשלו, אפילו הכי חייב לשלם, משום דבלשון זה לא היתה כוונתו על מחילה אלא לגבות ולהוציא, הכי נמי בנדון דידן לא היתה כוונתו על מחילה אלא לגבות ולהוציא."

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ביאר את דברי השו"ע: "שאם כתב בין לתקון בין לעוות אפילו אם מחל על הכל מחול", שיש לכתוב נוסח זה בחדא מחתא יחד עם תהא ידו כידי וכו' שיש להוסיף "ועשייתו כעשייתי בין לתיקון בין לעיוות", אולם אם לא כתב נוסח זה בחדא מחתא עם הגדרת המינוי - לא תועיל מחילתו המלאה.

ואף שיש להקשות - אם אין בכך בכדי להרשות לו למחול אם כן לשם מה דברים אלו נכתבו? על כך מסביר הצמח צדק:

והא דהוצרך למכתב ליה כלל "הן לזכות הן לחובה", היינו משום דאי לא היה כותב לו כך, מצי למימר אחר כך לתקוני שדרתיך ולא לעוותי, ואם כן ידחנו הלוח ולא ירצה ליתן לו כלום, משום דיאמר לו כיון דאינך אלא שליח ומצי אמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי, אין לי ליתן לך כלום, אי נמי המורשה עצמו לא יתרצה להיות מורשה אי מצי אמר ליה לתקוני שדרתיך וכו', לכך צריך למיכתב ליה שהרשהו הן לזכות הן לחובה, דלא מצי אמר ליה לתקוני שדרתיך. אבל מכל מקום לא היתה כוונתו שיהא הוא המורשה מדעתיה דנפשיה מצי למיעבד ליה מה דהוא חובה לדידיה, אלא כוונתו היתה מה שיפסקו הדיינים עליו הן לזכות הן לחובה, אבל לא מה שיעשה הוא מעצמו לחובתו, ומכל שכן מחילה.

שני טעמים מנה הצמח צדק כדי לתת תוקף למעשיו של המורשה:

א. בכדי שהצד שכנגד יסכים להתדיין עמו ולא לדחותו בטענת "לאו בעל דברים דידי את" ואין לך סמכות לבוא עמי בדברים.

ב. בכדי שהמורשה יהיה מובטח ויסכים לפעול בשם מרשו.

עוד חידד הצמח צדק שם, שגם כשכתוב "בין לדין בין לפשר", יש להבהיר אם פשר הכוונה פשרה שעושים הצדדים עצמם ועל דעת עצמם, או פשרה שמציע בית הדין. לדעתו, סתם "פשר" - הכוונה פשרה שמציע בית הדין, ולא פשרה שעל דעת השליח בלבד. וכך כתב שם:

"הרי מבואר בהדיא מפסק ר"י שאפילו כשכתוב בהדיא "בין לזכות בין לחובתו", אין כוונתו אלא על מה שהדיינים יפסקו לחובתו, אבל לא שיעשה המורשה מעצמו חובתו, לכך אין במשמעות לשון זה שיהא המורשה יכול למחול. ויראה נמי, אפילו היכי דהרשהו "בין לדין בין לפשר", נמי דינא הכי, דלא היתה כוונתו שיהא הוא יכול לפשר מעצמו, אלא כוונתו היתה על פשרה מפי הדיינים, אם לא שאמר בפירוש שיפשר "מעצמו", אבל כל זמן שלא ביאר בפירוש דבריו כך, אפשר דיכול לבטל הפשרה ההיא, משום דמצי למימר דלא היתה כוונתו אלא על פשרה מפי הדיינים, מפני שאז תהיה הפשרה קרובה לדין על פי זכיותו, אבל שיתפטר המורשה עצמו מדעתיה דנפשיה לא הרשהו, אם לא שפירש בהדיא."

כלומר, קיים הבדל בין להסכים לפשרה שמציע בית הדין, לבין פשרה שמגיעה מטעם המורשה, כביכול בשם מרשו.

פשרה שמציע בית הדין, כמוה כדין, שלכך ניתנה הסמכות לבא הכוח להסכים להתפשר ולהגיע להבנות כהצעת בית הדין, זאת משום שאף הצעת פשרה כמוה כדין.

אולם ב"כ שמציע פשרה מראש, הוא מוותר על זכויותיו של מרשו, ולכך המרשה לא הסכים ולא נתן כל סמכות, שהרי בעצם ההצעה כבר הפסיד המורשה למרשו ומי הסמיכו לכך?

על כן סבור הצמח צדק, שללא מינוי מפורש "הן לפשר הן למחילה" "בכולו או במקצתו", הן על פי בית הדין "הן על פי הצעה עצמית" - אין לבא הכוח סמכות להציע פשרה מעצמו. ועל

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כן לדעת הצמח צדק, יש לכתוב במפורש כאמור בדברי הרא"ש שציטט באותה תשובה, וזה לשונו:

והכי כתב הרא"ש בתשובה כלל סב סימן ג' וזה לשונו:

ועל הרשאתו שכתוב בה "ומחילתו כמחילתי", שאלת אי הוי מחילתו מחילה, כיון שבהדיא נתן לו רשות למחול, אף על פי שכתב בהרשאה זיל דון וזכי ואפיק לנפשך, ואפילו הכי קיימא לן דשליח שווייה ואינו יכול לעכב לעצמו הממון, התם היינו טעמא לפי שצריך לכתוב לשון זה, דאם לא כן הוא אמר ליה לאו בעל דברים דידי את, ולא בשביל שיהא הממון שלו, אבל מחילה למה לכתוב לו? בלא זה היה יכול לגבות הממון, הילכך נראה דהוי מחילתו מחילה.

הרי מבואר מדברי הרא"ש כל לשון יפוי כח וזכות דצריך למכתב לא דיינינן ליה אלא להאי מלתא דצריך ליה, אבל לא לכל משמעות דיליה, לכך לא מהני האי לשון "ולא אוכל לומר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי" שיהא יכול לעוות ממש דהיינו למחול, כיון דצריך למכתב האי לשון כדי שלא ידחנו הלוח, לא דיינינן ליה אלא למאי דצריך.

והא דכתבו הרמב"ם והסמ"ג והטור בפשיטות דמועיל הלשון "בין לתקון בין לעוות" אפילו לשיכול למחול כל החוב, והרב ב"י הביאו בשו"ע לפסק הלכה, אית לן לאוקמי דלא כתבו כן אלא דוקא היכי שכתוב לשון זה "בין לתקון בין לעוות" בבבא קמייתא, קודם בבא ד"זיל דון וזכי" וכו' והיינו באותו בבא שכתוב ומעתה תהא ידו כידי וכו' ועשייתו כעשייתי, שם הוסיף וכתב לו כך ועשייתו כעשייתי בין לתקון בין לעוות, התם הוא דמהני לשון זה שיכול אפילו למחול על כל החוב, כיון דלא היה צריך לכותבה אי לא היה מכוון על שיכול לעשות חובתו ממש, אלא ודאי דאפילו על מחילה קאמר דומיא להא שכתב הרא"ש על שכתב לו ומחילתו כמחילתי שהוסיף הטור, וסמין ליה ללשנא של הרמב"ם וכתב וז"ל וכל שכן אם פירש בה מחילתך כמחילתי דמשמע מפשט לשונו דמיירי נמי שבאותו בבא דכתב ליה ידו כידי וכו' כתב נמי מחילתך כמחילתי, ולא היה צריך לכותבו אי לא היה למכוון מחילה ממש, לכך דיינינן ללשון זה כמשמעתו, אפילו על מחילה ממש, וכן נמי אי הוי כתוב באותו בבא ועשייתו כעשייתי בין לתקון בין לעוות, דיינינן ליה כמשמעותו, שיכול אפילו לעוות לו ממש, כיון דלא היה צריך לכותבו, אבל אי לא כתב לו לשון זה "בין לתקון בין לעוות" או לשון כיוצא בזה "הן לזכות הן לחובה" בבבא קמייתא, אלא אחר כך בבבא דכתב ליה "וכל מה דמתעני לך מן דינא" וכו' שם כתב ליה האי לשנא "בין לתקון בין לעוות" או כיוצא בזה, כגון לשון "הן לזכות הן לחובה", לא מהני לשיכול למחול.

כלומר, כדי שתהיה למורשה סמכות להציע פשרה מעצמו, לא די בלשון סתמית של פשרה או מתן היתר למחול, באופן שניתן לבאר שסמכות זו נתנה רק להסכים להצעת בית הדין המפשר, ואף לא די בלשון יתרה, ככל שייתור הלשון נאמר בהתייחסות לדין ופשרה, ואפשר לפרש אותו כמתן היתר וסמכות להסכים להצעת בית הדין - אלא ההרשאה חייבת לכלול מתן היתר מפורש לבא הכוח לפשר או למחול אף מחמת עצמו.

לסיכום, התנאים הנדרשים להתיר לבא כוח למחול ולהתפשר בשם מרשו הם כדלקמן:

א. מתן סמכות למחילה ולפשרה מוחלטת ועצמאית אף אם היא מוצעת על ידי בא הכוח עצמו.

ב. מתן היתר לכך בניתוק מוחלט מפשרה ומוויתור שמציע בית הדין.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

- ג. הדגש על הן לפשרה והן למחילה.
- ד. עדיפות להסכם כולל הטומן וויתורים ופשרות משני הצדדים המגדירים את הפשרות למכירה ולמקח שלכך וודאי יש סמכות.
- ה. הדגש על כך כי הסמכות הניתנת, אינה אך ורק בכדי למנוע תביעה, אלא סמכות ליזום ולוותר אף על עיקר התביעה ואף אם ייגרם נזק כל שהוא למרשה.

מן הכלל אל הפרט

והנה בסעיף 6 של ייפוי הכוח, נאמר בין השאר כי בעל הדין מסמיך את המורשה:

4. להופיע בקשר לכל אחת מהפעולות הנ"ל בפני כל בתי המשפט, בתי דין למיניהם או מוסדות אחרים, הן ממשלתיים והן אחרים עד לדרגה אחרונה.
 5. לפעול בשמי בלשכת רישום המקרקעין ו/או מנהל מקרקעי ישראל ו/או שלטונות מס שבח ו/או רשם המשכונות ו/או כל גוף אחר.
 6. להתפשר בכל עניין הנוגע או הנובע מהעניינים האמורים לעיל, לפי שקול דעתו של בא כוחי, ולחתום על פשרה כזו בביהמ"ש או מחוצה לו.
 7. לגבות את סכום התביעה או כל סכום אחר בכל עניין מהעניינים הנ"ל לרבות הוצאות ביה"מ ושכר טרחת עו"ד, לקבל בשמי כל מסמך וחפץ ולתת קבלות ושחרורים כפי שבא כוחי ימצא לנכון ולמתאים.
 8. לנקות בכל הפעולות ולחתום על כל מסמך או כתב בלי יוצא מן הכלל אשר בא כחי ימצא לנכון בכל עניין הנובע מהעניין הנ"ל.
- ייפוי הכוח המסמיך את בא הכוח להתפשר, על פי שיקול דעתו בבית משפט או מחוצה לו, מקנה לבא הכוח ומעמיד אותו כמורשה לכל פשרה, אף כזו שהיא בעצתו ולא על פי הצעת בית הדין, ובזה מוסר החשש של הצמח צדק שהסמכות להתפשר הינה אך ורק להצעת בית הדין.
- מאידך גיסא, קיימת בעיה להאמין לבא הכוח אודות ייפוי הכוח שקיבל ממרשו למחול, כשהרשאה זו אינה מופיעה בפירוש בכתב הייפוי כוח.
- אולם עדיין חששו של השער משפט שההרשאה הינה אך ורק לעניין הפשרה ולא לעניין המחילה – לא הוסרה.
- התבאר אם כן כי על פי הנוסח של ייפוי הכוח האמור מעלה, לא מוקנה לבא הכוח הרשות למחול בשם הבעל דין.
- לאור מסקנה זו, לאחר החתימה על ההסכם בעת סידור הגט, ביקש בית הדין את עמדתה של האישה עצמה להסכם, ולאחר שהסכימה לכך וויתרה על מלוא כתובתה – נחה דעתו של בית הדין מההסכם.

המורם מכל האמור לעיל

- א. בייפוי כוח צריכה להיות התייחסות מפורשת למתן סמכות לבא הכוח למחול בשם מרשו.
- ב. אף אם הסמכות למחול נכתבה בצורה מפורשת, מכל מקום אם ניתן לפרש שהיא מתייחסת לסמכות להסכים להצעת פשרה או מחילה שהציע בית הדין, אין בה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בכדי להקנות סמכות לבא הכוח ליזום הסכם עם הצד השני הכולל וויתור ומחילה.

ג. כדי להקנות סמכות לבא הכוח למחול מיוזמתו בשם מרשו, צריך לפרש שסמכותו למחול הינה בכל מקרה, בין מחילה עצמית בין מחילה והסכמה להצעת בית הדין בין מחילה חלקית ובין מחילה מלאה לתביעה.

ד. האמור הינו במחילה או וויתור או פשרה, אך לא להסכם כולל שבו שני הצדדים מוותרים ומוחלים, כי אז אין למחילה דין של "מחילה" אלא דין של "מכר".

מסקנה

לאור הסכמת האישה להסכם בעת סידור הגט, סר החשש מחוסר סמכות של בא הכוח לחתום על ההסכם, ובית הדין קובע כי ההסכם בתוקפו.

בכדי למנוע תקלות בעתיד, על יפויי הכוח הנחתמים כדבר שבשגרה לכלול אף מתן רשות לבא הכוח למחול בשם שולחיהם בכל דרך וצורה שהיא, בין מחילה שביוזמת בית הדין ובין מחילה שביוזמת בא הכוח עצמו בשם מרשו אף ללא ידיעתו.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום ז' בתמוז התשפ"א (17.06.2021).

הרב דוד גרוזמן

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה